

Ætlanirnar at stovna eitt alment føroyskt oljufelag eru ikki sleptar heilt

Alment oljufelag kanska seinni

I vikuni gjørdist greitt, at einki alment føroyskt oljufelag verður stovnað á hesum sinni. Eyðun Elttor, landsstýrismaður við oljumulsum sigur tó, at ætlanir ikki eru sleptar heilt

LEIF LAABAL

Fyrst skuldu føroyingar hava eitt. Síðani bleiv tað skiljað. Men kanska tað kemur seinni. Talan er um eitt alment føroyskt oljufelag. Nú oljan stendur í durunum, eru nøgvir stór og smalur, sum litla føroyska samfelagið skal taka stæðu til. Eitt av teimum er spurningurin um eitt alment føroyskt oljufelag. I fyrireikingunum til eina komandi føroyska oljuvinnu verður skeitt - við hvørt við báðum eygum - til Noreg. Og norðmenn hava sitt risastóra almenna oljufelag. Nú er so hent tað, at norska Statoil hevur ætlanir at loysa almennu bondini um oljufelagskist-

Eyðun Elttor, landsstýrismaður við oljumulsum sigur, at ætlanir ikki eru sleptar heilt

una. Almenna felagið vil lita aBrenningin sleppa

framat. Samstundis sum tað gjørdist greitt, at Statoil kanska um nokur ár verður til Privatoil, hava føroysku myndugleikarnir tikið avgerð um, at einki alment føroyskt oljufelag verður stovnað her og nú.

Kanska seinni
Eyðun Elttor vil ikki siga so nøgvi um orskarnar til, at einki alment oljufelag verður stovnað í hesum umfarinum, men hann úti-hysir ikki møguleikanum, at eitt tilkið felag verður stovnað seinni, tá ið greiða er fingin á, um olja er í føroysku undirgrundini, sum loysir seg at útvinna.

Tað kann vísa seg, at tað als ikki verður neyðugt við einum almennum føroyskum oljufelag, men tað stendur ongastæði, at hævdi er kvett av hesum ætlanum -forever-, sigur Eyðun Elttor, sum røknar við, at eitt alment føroyskt oljufelag ella einki av slagnum, verður eitt av teimum øvnum, sum løgtingslimur fara at umrøða, tá ið olju-trytirnar verða lagdar fyrri tingið í næstu viku.

1000 2000

Aldarinnar føroyingur - Túsundára føroyingur

Vit eru á vøg inn í eina nýggja öld og eitt nýtt túsund ára skeið. Lata vit aftur um bak, hava nokur nevnt fóst seg í minni og søgu okkara. Hetta er hent innan nøgvar yrkisgreinir, men kanska stendur onkur fram sum tann, ið við best minnst og kunnu siga hevir havt størsta vdringin.

Okkara samfelag er nakað meira enn 1000 ára gamalt, og mangar eru hetjurnar vit hava hoyrt um í skulatinunum. Tað er líkasam ein søga fyrri seg, og tí hava vit avgjørt, at lesarin kann velja ein túsund ára føroying - hetta utilokar tó ikki nakran person úr hesi öldini.

Tað eru hoast alt føroyingar í hesi öld, sum standa klarast í minni okkara. Samfelagið kolvelust um aldaskiftið, og bondasamfelagið fór í søguna. Vit settu von okkara til sjogvin og hava bygt eitt samfelag upp, sum er á jøvnum fæti við grannalöndini. Men nokur andlit hava skarað framur innan fyrri politikki, vinnuliv, list og ítrótt. Tí hava vit valt at geva lesaranum myndugleika at velja aldarinnar

politikara, rithøvund/skald, listarfólk, skipara, vinnulivsfólk og ítróttarfólk. Men kanska heldur onkur lesari, at onkur av hesum, ella onkur heilt annar, eigur at fáa heðurin aldarinnar føroyingur, tó er møgulegt eisini at atkvøða fyrri hesum.

Tú skalt helst fylla allar ruturnar ut við navni á tí personi, tú heldur hava uppiborið heðurin. Men manglar tær navn til onkran trúin, nýtist tær ikki at fylla hann ut.

Aldarinnar føroyingur

Nøgv er hesi seinastu 100 árin, sum hevir ment okkara samfelag til tað, tað er í dag. Vit voru fyrri hundráð árum síðan just farin frá bondasamfelagnum. Fiskurin gjørdist tydingarmiklasta vera okkara, og høgtaði -ull er Føroya gull- fór í søguna. Eftir at føroyska samfelagið hevði stæði í stað í mong ár, kom aftur dik á frambrúðin her á landi.

Navn: _____

Túsundára føroyingur

Tað var fyrri umleið túsund árum síðan, at Føroyar vorðu kristnaðar, og føroyingar fóru inn í eitt nýtt túsundaráskæið, sum nú skjótt er ranníð. Nøgv er hent hesi túsund árin, vit hava verið undir norskari og danskarí krúnu, vit hava havt hungursneyð, sjórennarar, tjóðskapursslu og mangar politiskar brotasjogvar.

Navn: _____

Aldarinnar politikari

Veraligt politiskt virkissemi kom í Føroyum, eftir at Sambandsflokkurin og Sjálfstýrisflokkurin vorðu stovnaðir í 1906. Fleiri politiskir nevni hava sett seg fóst í minni okkara hesa tíð. Tú skalt velja ein «Aldarinnar politikara» - sum tú heldur ósjalvskildi hevir tænt landi og fólki best.

Navn: _____

Aldarinnar rithøvund/skald

Rithøvundar og skald eru við tí skrivaða orðinum við at leggja lunnar undir føroyska mentan og frambrúð. Tú skalt velja ein «Aldarinnar rithøvund», sum tú heldur best hevir lyst hovudseyðkennini í einum samfelag í broyting, mentunarliga, sosialt og fólksliga.

Navn: _____

Aldarinnar listarfólk/ónlistarfólk

Tað at vera listarfólk/ónlistarfólk er ikki so gamalt í føroyskum høpi, men kortini hevir føroyska listin nátt eitt høg stæði og hevir stóran tyding fyrri føroyska mentan. Tú skalt velja eitt «Aldarinnar listarfólk/ónlistarfólk», sum tú heldur best hevir lyst hovudseyðkennini í einum samfelag í broyting, mentunarliga, sosialt og fólksliga.

Navn: _____

Aldarinnar vinnulivsfólk

Úttan vinnulivsfólk, sum hava sett virkissemi á sjogvi og landi í gongd, var føroyska samfelagið ikki komið langt. Tey hava lagt lunnar undir handli, handverki, idnaði, framleiðslu á sjogvi og landi. Vit vilja hava teg at velja eitt «Aldarinnar vinnulivsfólk», sum eftir tínum tykki hevir havt størsta tydingin fyrri frambrúð her á landi seinastu 100 árin.

Navn: _____

Aldarinnar skipari

Fiskivinnan hevir verið tann berandi parturin og orsøkin til allan frambrúð í landinum hesa öldina. Mangar søgur eru um skiparar, sum hava verið frambrúðshugafir og hava havt dirvi at roynt nýggjar tróttar leiðir, nýggja útgærd og reidkap. Fleiri teirra hava eisini fingið heitið sannar fiskiskiglovar. Tað er ein skipari við hesum egnuleikum, sum tú skalt velja til «Aldarinnar skipari».

Navn: _____

Aldarinnar ítróttarfólk

Ítróttur hevir altíð á einhvønn hátt verið iðkaður í Føroyum. At lyfta hev var m.a. nakað, teir gomlu gjórdi, og í dag spæla vit bolt, íkka fíleik, royva vøddar o.a. Vit vilja hava teg at hugsa um allar ítróttargreinir og so meta um, hvør samanlagt hevir verið tað fremsta ítróttarfólk á øllum og hevir uppiborið heðurin «Aldarinnar ítróttarfólk».

Navn: _____

Sendið okkum seðilin til: Dimmalætting, postboks 3019, FO-110 Torshavn, ella við e-mail: 20000@dimma.fo. Atkvøðan skal vera okkum í hendi í seinasta lagi 13. desember.

Nýggja tøkknin gevur bíligari telefonsamrøður

Um eini fimm til tiggju ár fara telefonsamrøður, sum vit kenna tær í dag, at verða søga. Nýggja slagði av samrøðum verður harafturat nøgvar ferðir bíligari

LEIF LAABAL

Tað finnst í dag triggur hovudsáttar at samskifti millum fólk, skip ella fløgur. Tann vanligasti er við kaðli, men felgavæna-samskiði verður eisini nógv brúkt - serliga har tann, ið hevir brúkt fyrri at samskiði, er langt av landi skotin. Nýggjasta samskiftis-møguleikin eitur IP, Internet Protokollin, og sum tó liggur í orðnum, so er talan um samskifti yvir Internetið. Jógvan Thomsen, leiðari á Fjarskiðsferðitilinum, sigur, at serfrøingar á ok-

inum meta, at megin-parturin av telefonsamskiftinum um eini fimm til tiggju ár fer um Internetið.

Væl bíligari

Tað er sera kostnaðarmikið at fara undir at leggja kaðalar millum fólk, ella heims-partar tann, sum vit brúka í Føroyum, er partur av eini ætlan, sum ikki ferri enn fimm fólk er felags um. Skulu telefon-samarðurnar í framtíðini gerast bíligari, so er neyðugt lya teimum sum atla sær at bjóða út samrøður, at finna sær ein tókuskan máta, sum ikki er so kostnaðarmikið. Tey hve er tað, at Internetið kemur inn í myndina.

Orsøkin til, at Internetið er so spennandi í hesum sambandi, og kanska serliga fyrri pengaþingun, er tann, at grundreglan við Internetinum er, at all skulu sleppa fram. Har eru

Um fimm til tiggju ár fer meginparturin av teimum vanligu telefonsamrøðum at ferðast yvir Internetið. Hetta fer at hava við sær, at prisirnir fara niðri í botn. Hov sæst telestjóran í Føroyum tosa í fartelefoni

ítróttarfólk. Hetta fer at hava við sær, at prisirnir fara niðri í botn. Hov sæst telestjóran í Føroyum tosa í fartelefoni

Tá ið so fleiri verja um utboðið, so fara prisirnir sambært grein I í FHS skulabókini at minkast í samsvari við utboð og eftirspurning.

Ikki enn

Útbøð og eftirspurning er ein av orsökunum til, at

fjarskiði yvir Internet fer at gerast bíligari enn -vanligar- telefonsamrøður, men IP-tøkkin arbeiðir harafturat áðvæsi enn vanligar samrøður. Talan er um pakkar av data - tað kann vera tala - sum verða sendir yvir netið. Vanligar telefonsamrøður verða gjørdar við tí, sum verður rópt «kiskobling» - tað er tá ið tú koblir eitt punkt saman við einum øðrum, men við IP-tøkkin ber til at senda nøgv í senn, uttan at brúka eina rás til hvørja samrøðu.

I løtuni er góðskan á telefonsamskiftinum á Netinum ikki nógv góð, men Jógvan Thomsen metir, at nýggja tøkknin verður tøk um ikki so nøgv ár. Menn-ingin gongur við risafetum og tað er ikki óhugsandi, at narum allar telefonsamrøður verða avgreiddar um Internetið við IP-tøkni um fimm til tiggju ár.